

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 11. Quantò quis distinctius naturalem suam agnoscit infirmitatem, tantò se fortiùs ad gratiam disponit, & reipsa est dispositus, quando se claudum videt, vt Iacob.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

pede, quo tuas buccinas vires, etenim eo passu
 eam tibi Christus vaces annuntiant. Quis tuus
 hoc iactabundus animus? Quam tibi superbie cor
 & exultant: quam supra modum vires tuas ani
 mique fastuosus exaggetas: tuo quidem iudi
 cio cetero: omnes animo superas, idque tanta
 permittit tibi firmiter persuadere certius
 multo fore quod promittis homo, quam quod
 Deus tibi certo confirmat. Tanta tua superbia
 & maudita presumpcio tuum confirmat prædi
 cationem lapsum, & grauiorem quidem quam ce
 terorum comitum tuorum, tibi que ve verū præ
 latio quod capteris, quia confusus es in thesauris
 tuis. Flores veritatis videntur promissa tua, ve
 rammentem hoc velim tibi persuadere, quod hæc
 ad penam statum turbis marcescent, quem ore
 cœlestiorum efflabo, licet tam debilis sit, ve est
 vixis posse viliissimæ verbum ostiari: cades,
 effunderis, & summa confusione superaberis. Parce
 mihi Ferre sanctissime, non ego hoc assero, nec
 scribit hoc Spiritus S. inquit D. Chrystost ad tui
 in an. omnino ignominiam, sed ad nostram mede
 lam, atque ve videntes in tuis infortunis nostram
 causam, has ve pellem eutemus: si namque
 in te paucorum fuerint origo damnorum, quid
 non in vobis efficient?

§. II. *Quanto quis distinctius naturalem
 suam agnoscat infirmitatem, tanto se for
 tius ad gratiam disponit, & re ipsa est
 dispositus, quando se claudum videt; ve
 Iacob.*

Hæc est fratres, ratio seclerum vestrorum;
 arrogancia, propria estimatio, tibi plus
 quam ceteris arrogare, cogitare
 ve infirmum, & reliquis sapientiorum te ceteros
 posse docere, reliquos posse aberrare, quodque so
 luti sit qui prudentia valeas. Hinc tot oriun
 tur peccata, modicus in periculis timor, parua
 in actionibus tuis precautio, quod te facilis in
 gressu occasionebus, quod subitò commouaris
 in illos qui tua sententia debitam tibi non ex
 hibere cœterentiam, quod à uemine te corripere
 tiam, quod omne profectuum repellas consilium,
 quod eulibet te præceptis immisceas negotio,
 præsumens feliciter tibi beneque successurum.
 Humiliter miserrimè, te ipsum agnosce, caue ti
 bi si namque, præsumptio, sic in Petro tanta ne
 gationis origo, & in te similiter erit visque ad
 profandissimas abyssos. Nemo erit firmus (audito
 loquecentem D. August.) nisi qui se ipsum sensit in
 firmum.

Ne te seclerum arbitreris, ne tuis ultra
 modum fidas propositis & intentionibus: etenim
 si desideres, ve tua te Deus manu fulciat, ne labar
 is, intelligere te oportet, inquit ille, quod ait
 Dauid, quod Deus pluuia suam mittat fauoris
 ac gratiæ voluntariam animæ, que seipsum in
 firmam iudicat & impotentem, & illi conceda
 tur propositiorum intentionumque perfectio, que
 diuino tantum fidei auxilio. Loquatur D. Au. *Pf. 67. 17.*
D. A. 76.
ser. 13. de
verbis
Domini,
segregasti, non attendens hominum meritum,
sed tuam gratiam & misericordiam. Infirma
est ipsa hereditas, & agnuit se infirmam in se, ve
firma esset in te, Non firmatus, si non infirma
retur ut abs te in te perficeretur. His infirme ver
bis. Hereditas tua infirma est, tu vero perficibilis
eam. Legit nollet Cardin. Caietan. Tu vero fir
mais est Et nollet Pagninus Tu vero confirma
sti eam. q. d. quando Domine tua hereditas (vel
ita dicamus) anima seipsum infirmam cenit &
debilem, viribus destitutam, propria virtute lau
guentem, & ita seipsum considerans cunctos ve
retur inimicos, imò & eorum impotiores: tuo
tunc illi diuino succurristi subsidio, illam ita
corroborans, ve victrix redire possit superatis se
rocissimis & potentissimis gigantibus Chana
neis, A mortuis, Phariseis, &c. & maximas eor
um vires roburque prosternece.

Nescio quibus verbis hoc enucleatius expli
 cem, quam illis quibus D. Paulus nobis exposuit
 quod in se agebatur: *Cum infirmor, tunc potens*
 sum. Quando me reputo magis languentem, hæc in
 enervum & virium mearum defectum clariùs D. Paulo
 agnosco, tunc illas habeo potentiores, sumque
 robustior: etenim animolus aggrediar & intre
 pidus ipsos teuebrarum Principes, totumque im
 ferum, omnes eorum grauissimos protegam im
 petus, & ridebo retariones. Quomodo fiet illud?
 Qua ratione tunc aliquis animos viresque gerit
 robustiores, quado suas ipsas agnoscat infirmio
 res? Imò quis dixerit, eum animo non destituen
 dum, fugituum, & arma prosecturum. Impru
 dentia dux ille accusaretur, qui copias suas re
 centens, eaque exiguis & infirmatas inuicent,
 tunc vellet animosior hostium turmas adoriri
 potentissimas: dicendo, eorum nunc est infirmior
 exercitus. Vera loquitur Apostolus, & ecclestem
 proponit nobis Theologiam, quam modo decla
 ramus. Supponit, se hostes suos non superatu
 rum, nec fortiores tentationes viribus tuis, sed
 Dei solum auxilio, quod tanto copiosius animæ
 K k 3. 409.

communicat, quanto verius hęc suam agnoscit infirmitatem: tantoque se preparat digniore, ut suam Deus illi tribuat fortitudinem, quanto clarius hanc in se cognoscit infirmitatem: quia per hoc manifestius Dei virtus agnoscitur, & eius gratia tanto glorificatur amplius. Ideo dicit Apostolus, quod quanto vires suas sentit inferiores, tanto sit ex Dei viribus fortior & superior.

¶ Hoc concessio, sicut tuus fortior est & animo-
Hum. y. n. **¶** Not, quando se reputat infirmum & elumbum:
16. C. **¶** Cum infirmior, tunc fortior sum & potentior: na
sq. l. de cum vires tibi credes esse fortiores, saltemque
gradib. tuum animosiores, tunc oportet intelligas te
humilit. magis infirmum, elumbum & casti proxi-
ad finem mum, dicto: *Cum fortis sum & potens, tunc*
prafat. sum infirmior. De quo fulius alias epimus, & nobis declarat lucta Iacob, quam apposite perpendit D. Bern. Nuntium audit, Elau fratrem multa militum manu in se intrare, quocirca ad verum recurrit remedium: nempe orationem, à Deo sibi postulans auxilium: cumque in ea sedulo vigilaret, ecce apparet Angelus Dei supplens vires, cum quo tota nocte luctatur: lucta verò lacrymis fiebat & singuleibus, agendo & requitando subsidium occasione illi adeo periculosa. Lucelente iam aurota, dum hoc illi largiri proponit, tergit femoris eius, & nervus emarcuit in quo omnis femoris vis consiltebat mansitque claudus. Dicit ei: nunc attende te fortem esse & potentem (hoc enim significabat quod Israël vocaretur id est *Virtus Domini*) & cor tuum non formidet à potentia fratris tui: pedibus etenim tuis vis victus ipse proleternetur. Quid hoc eccolorum Domine, quale mysterium? Cum ante tanta sanus valeret fortitudine, ut pedibus firmus consiltebat, occurrere non presumpsit fratri suo, & modo id claudus tentabit? Vtique nunc etenim dum est in se claudus, illicque nervus emarcuit & laquet infirmus, cognoscit sibi vires deficere, quibus pedibus consistat, nunc secum trahit Dei vires adeo potentes, ut omnes perstringat impetus sibi occurrentes: si namque totis pedum suorum viribus audax viretetur, quanto magis de his sibi gloriaretur, tanto potes infirmiores illum iudicare, atque de eo merito timere, ne ad primum cum hoste congressum sit prosterneendus. Nunc igitur dicere potest: *Cum infirmior, tunc fortior sum & potens. Virtus* (& nos cum D. Bern.) *& meum nervum Angelus tangas ut marcescas, si fortis ex hac infirmitate incipiam proficere, qui ex mea infirmitate non possum nisi deficere. Templum ò pauper, humilia, tuam facere infir-*

III.
 Probat
 allegori-
 ce in la-
 cob.

mitatem, de tuis ipsis tunc propolitis, si velis suam tibi gratiam Deus imperiet, tuam roboras infirmitatem & languorem, quatenus in castibus siles immobilis. O Petre sanctissime, quanto namque potes extollis animosius, tu plus iusto fidens viribus & animo, tanto te deo casti tuo viciniorem: etenim illa infirmitas, asserit D. Aug. per aliud nihil curare efficacius quam si tibi ipsi relinquaris, tuis fulsis viribus, quatenus lapsus ille tibi ad oculum demonstrat, quam essent imbecilles, & quam merito illis inani non debuisses.

Argumentum propono doctissimum, quod huius gratia facit D. Aug. contra Pelagianos: quod cum hæretis maxime si vel vlla viribus fuerit naturæ nostræ liberi arbitrij, negans nobis gratiæ divinæ esse necessarias. Refert illos Caesariam exhibuisse doctrinam, quam Sancti prædicantur, & ipsa probaverat, propriamque merito nam, quæ Deus eius sanas superbiæ, qui sibi nimis arrogat, tam esse, quod tollit manum suam, patiturque talem in quardam sibi turpiter infirmitatem. Eleganter expressit hoc D. Basil. *Scire convenit peccata Religiosorum vixisse potestatem, etiam evanire ex consilio Dei ad ipsorum visitationem, cum videlicet Deus eos sibi interducat, permittit ad sanandam aliquam illorum elationem, qua processu, cuiusmodi est, quod Petrus dicitur, & in ipso contigit. Si Deus argumentum est Pelagianorum) curasset peccatum superbiæ, per hoc quod superbiæ patenter sibi in crimen enorme infirmitatis, esse non potest peccatum curare per aliud, & vnum stare peccatum, ut tollatur aliud: & hoc foret inordinatum factum, & peccato peccatum adiungeretur, quia si ad veni curacionem aliud applicaretur veniunt, non hoc esset malum curare, sed augere: similiter si ad extinguendum ignem alius accenderetur, nihil aliud feret, quam quod peccata fortius accenderetur. Magnam nimis sapie hoc amentiam, respondet D. Aug. An igitur curacionem fieri per contrarium, calorem frigus, & aridum humido curari? Superbia elatio est animi sibi scientie, igitur lapsus congruum sit eius remedium, quo deprimitur & humiliatur. Deus hoc superbo applicat eum curaturus, non eo modo, ut ipse faciat peccatum, vel peccare eum faciat: etenim ipse nec facit illud, nec facere potest, sed facit hoc manum suspendens & peccatens ut cadat, quatenus hoc casu super eum deprimitur quæ sibi ipsi nimis attribuebat. An forte novum sit dolorem, vnum altero curari? Numquid tibi pexa curatur stomachi, altera*

quam famis, purgationis. Tumor ille vice-
tus seu Apostematis, quo cruciatus an alio curant
quam nouacula incisione, quæ tibi perueniat
animam? Quis non vitium dolore sit & se-
dit dicitur operari, ut dolor dolore solu-
tur?

An ignotas, inquit, incenorem peccati fuisse
latuam omnium peccatorum principium? Ni-
hilominus quo D. Paulus nonnullis curauit, hoc
in 1. cor. quod traderet illos potestati, manibusque
struxit, ab illo in corpore cruciandos. Quis
vultis scire, ut discant non blasphemare. An et-
se vis constans & immobilis? Ne tuæ fidis fir-
mitati, nec te securum arbitris, quamvis ani-
mam in te sentires saltumque D. Petri, ne di-
xerit: *Et si omnes scandalizati fuerint, sed non ego.*
Nec oculos contempseris, ne vires tuas aliorum
preteritis animositate. Sequere consilium Apo-
stoli: *Nihil per consensionem aut inanem gloriam,*
sed in humilitate superiores sibi inuicem arbitratos.

Etiam ut declarat. D. a Tho. mutuatus ex
D. August. dicere voluit, hoc cogita de reli-
quis omnibus, quod te sint fortiores, te sint co-
tan Deo meliores, te constantiores, & hoc non
ostendat, sed veraciter eo modo ut in alijs bo-
nam accedat, quo fulgent: nam nemo est qui
non aliquid habeat boni, in te vero defectus
vires culpæque consideres, atque ita illos iudica-
bis esse te probiores. Ne Phariseum imiteris:
qui in se bona opera considerabat quæ faciebat,
accusabat, decimas soluebat elemosinas erogaba-
bat: in alijs autem peccata, quod essent ho-
micide, latrones, adulteri, quod superbe cre-
dit, se ceteros sanctimoniam præcellere. Tu
nec vera perpende bonum & virtutem in alijs,
de malum vnaque in te. & vera credes humi-
litate: *In humilitate*, inquit Apostolus, quod
persequamur conueniat, ut te reliquis saltuo-
sis avertas, sed humiliter postponas, &
posthæc carior & timidior viuas omnibus.
Dilicet hoc casu optime D. Petrus, se in-
congrue fuisse locutum, *Et si omnes, etc. sed*
magis inde postmodum alia usus est loquendi
formam. *Acceperunt Spiritum S. sicut & nos*
quod sic confirmat D. August. Didici non de se
ipsi scire, & hoc ei profecit in bonum faciente illo
*quis diligenter Deum, omnia cooperantur in bo-
num.* Quam vtiliter edoctus exilij: quam sa-
lutariter depreffa est sui præsumptio. Ita ut post-
modum à Domiano interrogatus, verum illum
pæterit amaret, ad hoc annuens illudque
confirmans, licet illi Dominus non contradice-
ret, tamen cetero requisitus, timuit, metuque

periculosus, diuino iudicandum hoc iudicio com-
miserit, dicendo: *Dominus, tu nosti omnia, tu scis*
quia amo te.

§. 12. Sequebatur Petrus à longè. *Eo*
ipso quo se Petrus à Domino elongat, de-
feruet eius animus, intratque paupertas,
quam Deus dixit esse ceti præcursorem.

Progradiuntur vterius SS. Euangelizæ &
narrare incipiunt lamentabilem Petri ca-
sum; patet enim quod Domino i vel paululum
auertente faciem suam manumque suspendente
turbatus fuerit, & obsecratus ut dicere potuerit,
annuente D. August. *Auerylli faciem tuam*
me, & factus sum conturbatus: & hoc ipsum
describit Spiritus S. ita ut enatens lapsum eius
nos pariter iusticiat quatenus à simili ca-
ueamus. Capitur Christus, & quamvis D. Pe-
trus initio suam testare voluerit erga Dominum
fidelitatem, animumque imperterritum, exi-
mens gladium, auremque Malcho præscin-
dens, hoc tamen verius dixeris fuisse flammam
supulæ (a) quæ citius evanescunt, & velut vl-
timæ quas candela à se emittit, quando iam
lumen eius extinguitur: quia statim se subtra-
xit & non minor foecundia quam reliqui discipu-
li, se propinquit in turpissimam fugam, de hac
etenim omnes accusat Spiritus S. æqualiter.
Omnis vobis eo fugerunt. Cùm igitur Dominus
captus & ligatus duceretur in Hierusalem cla-
more & vociferatione non vulgari: Petrus qui-
am timore petterit fugam fuerat media-
tus & paululum secesserat, *Sequebatur eum*
à longè. Iam spiritus eius languescit, iam me-
metus illi cordis alas deiecit, iam sanguis con-
gelatur, iam vires deficiunt & emoruntur ad se-
quendum, vnde formidolosus à longè sequitur
non ausus appropinquare. O Petre, acclamat illi
D. Ambrosius quàm mihi displicet te sic à lon-
gè tuum sequi præceptorem: iam tibi possum
vaticinari quod breui te damnus opprimet
& perditio, eumque post piscillum sis negaturus.

Luna omne suum mutare à sole lumen vnde
illum sequitur, nec aliquid medium in-
tercurrit inter ipsam & Solem, tunc luce & pul-
chritudine plena respicendit: ipso momento, quo
motu suo tardiori & suspensio se à directo Solis
elongat aspectu, locumque cedit, ut terra mo-
dia interponatur iam lumen eius deficit tanto-
que grauiorem patitur eclipsis, quàmò terra
magis

30

Loe cip.
p. sal. 29. 8.

(a) Fum-
on alla-
marada:
de s'foppa.

Similitud-

do.

magis